

---

10 års planen for psykiatrien skal skabe håb og handlemuligheder for fremtiden

---

Vi har brug for en ambitiøs plan for psykiatrien. Alt for længe har psykiatrien lidt under manglende politisk prioritering. Det er på høje tid, at vi skaber m. en sammenhængende og dynamisk psykiatri der understøtter borgerens behov fremfor systemets rutiner.

Dansk Sygeplejeråd og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker ønsker en 10-års plan for psykiatrien, som fremmer mental sundhed, forebygger psykisk sygdom og giver mennesker med psykisk sygdom pleje, behandling og støtte, så de opnår et sammenhængende, recovery-orienteret forløb og får støtte til at komme videre i et meningsfuldt liv.

Dansk Sygeplejeråds og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejerskers anbefalinger til, hvordan sygeplejersker kan bidrage til at løfte psykiatrien er beskrevet herunder.

1. Mennesker med psykisk sygdom skal sikres sygepleje og behandling på højt fagligt niveau

Kompleksiteten i den psykiatriske behandling er stigende, og det øger kravene til både lederne og medarbejdernes faglighed. Det gælder bl.a. indsats der understøtter recovery. Samtidig er der et stort uudnyttet potentiale i at inddrage borgere og deres pårørende som samarbejdspartnere og i at investere i uddannelse, videndeling, implementering og forskning¹.

Sygeplejersker med specialiserede psykiatriske kompetencer kan bidrage til at øge kvaliteten i sygepleje og behandling og give mere smidige, individualiserede og helhedsorienterede patientforløb. En 10-års plan for psykiatrien bør styrke videreuddannelse til sygeplejersker, og sikre at sygeplejerskernes kompetencer er opdaterede.

Det er samtidig vigtigt for kvaliteten i psykiatrien, at den psykiatriske sygepleje er baseret på forskning. Det betyder, at der kontinuerligt skal forskes i, hvad der virker bedst. Men der mangler forskning, som tager afsæt i klinisk praksis. Der er brug for mere forskning i implementering og forskning, som inddrager borgerens perspektiv.

Stort set alle kommunalt ansatte sygeplejersker møder borgere med psykiatriske diagnoser i deres arbejde, men kun få er særligt uddannede til at arbejde med denne gruppe af borgere. Det kræver særlig viden og kunnen at hjælpe borgere med psykiske problemer og sygdomme. Derfor bør en 10-års plan for psykiatrien også styrke de psykiatriske kompetencer i kommuner, hjemmesygeplejen, på plejecentre, bosteder, i almen praksis m.m.

Dansk Sygeplejeråd og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker anbefaler, at:

- 50 % af sygeplejerskerne i psykiatrien skal have specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje.
- Der skal uddannes og ansættes avancerede kliniske sygeplejersker med udvidede kompetencer og beføjelser i psykiatrien.
- Alle kommuner skal ansætte sygeplejersker med specialuddannelse i psykiatri.
- (Hjemme)sygeplejerskerne i kommunerne skal kontinuerligt tilbydes en opkvalificering inden for psykiatrisk sygepleje.
- Der afsættes ressourcer til forskning og udviklingsarbejde i psykiatrisk sygepleje, så faglig udvikling, kvalitet, pleje og behandling til patienterne er baseret på forskning.

>>

---

1. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2020-8/psykiatriens-brugere-tegner-fremtidens-psykiatri>

2. Det kræver sammenhæng i forløbet at skabe sammenhæng i livet

Mennesker med psykisk sygdom oplever alt for ofte usammenhængende forløb med manglende koordination og videndeling mellem forskellige sektorer og afdelinger.

Det er medvirkende til at forværre uligheden i sundhed, for eksempel for mange af de mennesker med psykisk sygdom, som også har somatiske og sociale sundhedsproblemer eller et misbrug. Derfor er der brug for at styrke indsætterne for mennesker med psykisk sygdom i det nære sundhedsvæsen, samt at forbedre, udbygge og formalisere samarbejdet om deres forløb mellem regioner og kommuner. Det samme gælder når behovet retter sig mod socialpsykiatrien. Sygeplejersker spiller ofte en nøglerolle i at sikre bedre overgange og overblik for mennesker med psykisk sygdom, som kan have brug for hjælp til at finde rundt i kommunens og regionens forskellige tilbud.

En 10-års plan for psykiatrien skal sikre, at mennesker med psykisk sygdom oplever større sammenhæng. Der skal være sygeplejersker og sundhedspersonale nok til at sikre en helhedsorienteret indsats for det enkelte menneske, og psykiatrien skal have sengepladser nok til dem, der har brug for at (for)blive indlagt.

Dansk Sygeplejeråd og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker anbefaler, at:

- Alle mennesker med psykisk sygdom skal sikres et helhedsorienteret forløb, hvor det er muligt at få kontakt til en sygeplejerske og sundhedsprofessionelle, når der er behov for det. Det kan fx være en forløbssygeplejerske der opererer på tværs af sektorer.
  - Der afsættes ressourcer som matcher det reelle behov til bedre normeringer, så der er tid til opbygningen af de nære relationer med patienten og pårørende.
  - Der etableres et tilstrækkeligt og fleksibelt antal sengepladser, der sikrer, at incitamentet for udskrivelse er sundhedsfagligt funderet og at patienter modtager pleje og behandling hvor det sundhedsfagligt giver mest mening.
-

3. Vi kan ikke starte tidligt nok

Der er store omkostninger forbundet med psykisk sygdom. Både for de mennesker som rammes af psykisk sygdom, for deres pårørende og for samfundet. Derfor skal forebyggelse og en tidlig indsats spille en central rolle i en 10-års plan for psykiatrien.

Et samarbejde mellem psykiatriske sygeplejersker og kan skabe unikke muligheder for tidlig opsporing. Sundhedsplejerskerne har særlige muligheder for at opspore mistrivsel, ensomhed og tidlige advarselstegn på psykisk sygdom – både under besøg i hjemmet hos familier, og som kontaktperson for skoler og andre sociale institutioner.

Dansk Sygeplejeråd og Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker anbefaler, at:

- Alle kommuner skal have let tilgængelige tilbud til børn, forældre og familier, som er ramt af psykisk sårbarhed, f.eks. gennem sundhedsplejeforløb.
  - Alle kommuner bør være en del af PUF-programmet, hvor sundhedsplejerskerne systematisk afdækker hele spektret af mentale helbredsproblemer hos små børn og dermed identificerer børn, der er i risiko for at udvikle mentale helbredsproblemer
  - Der skal etableres relevante partnerskaber mellem psykiatriske sygeplejersker, sundhedsplejersker og tværfaglige aktører
  - Alle kommuner bør have tilbud om, at sygeplejersker med specialuddannelse i psykiatri kan undervise på ungdomsuddannelserne og indgå i dialog med de unge om deres trivsel og mentale sundhed.
  - Alle regioner og kommuner skal have et team, der tilbyder hurtig og anonym vejledning af psykiatriske sygeplejersker til borgere der har mistanke om at deres barn har psykisk sygdom
-